

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю
в онлайн-режимі за допомогою
системи Microsoft Teams**

(Тернопіль, 20-21 травня 2021 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2021

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 592 с.

Матеріали надруковано в авторській редакції. Автори публікацій несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

ВИХОВАННЯ ІНТЕРЕСУ І ВІДПОВІДАЛЬНОГО ТАВЛЕННЯ ДО НАВЧАННЯ, АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ

Куценко Н. П., Вонсович Л. П., Вонсович Ю. В.

*Фаховий медико-фармацевтичний коледж Української медичної
стоматологічної академії*

Проблема виховання інтересу до навчання й активізація пізнавальної діяльності на заняттях завжди привертала увагу видатних педагогів і методистів.

Існує багато факторів, від яких буде залежати майстерність викладача, педагога керувати пізнавальною діяльністю. Одним із найважливіших є уміння викладача зацікавити предметом студентів.

Вчені відмічають, що інтерес позитивно впливає на всі психічні процеси й функції: сприйняття, увагу, пам'ять, мислення, волю тощо. Мотиви, які спонукають до опанування знаннями, можуть бути різними: соціальні, моральні, пізнавальні, а також спілкування і самовиховання. Викладач постійно керується такими основними положеннями: студент діє активно, залучається до процесу самостійного пошуку і «відкриття» нових знань, розв'язує питання проблемного характеру; навчальна праця цікава тоді, коли вона різноманітна; для підвищення інтересу до навчання необхідне розуміння важливості, цілеспрямованості вивчення тієї чи іншої теми; чим більше новий матеріал пов'язаний із засвоєними раніше знаннями, тим він цікавіший; навчання повинно бути важким, але посильним; чим частіше перевіряється й оцінюється робота студента, тим цікавіше йому працювати; яскравість, емоційність навчального матеріалу, схвильованість викладача з великою силою впливає на студента, на його ставлення до навчання.

Формуванню й розвитку інтересів студентів сприяють також форми організації навчальної діяльності. Чітка постановка пізнавальних завдань заняття, доказове пояснення матеріалу, чітка структура заняття, використання в освітньому процесі різноманітних самостійних робіт і творчих завдань є одним із важливих засобів розвитку пізнавального інтересу. Виняткове значення для активізації освітнього процесу має постановка проблемних завдань. Наприклад, вивести правило, яке виражає наведені приклади. Перевіряючи вправу, треба час від часу звертатись із питаннями: «У кого інакше? Хто по-іншому сформулював про-

блему? У кого відповідність інша? Хто доповнив додаткову інформацію до інформаційного грона?» тощо.

Активізують студентів різноманітні форми роботи на заняттях. Особливу увагу приділяємо проведенню уроків-диспутів, уроків-досліджень, уроків-конференцій, уроків-екскурсій, уроків самостійної роботи, конкурсів тощо.

Високу розумову активність, пов'язану з «відкриттям» нових знань і закономірностей студентами, викликають уроки-практикуми, що передбачають виконання повного та часткового лінгвістичного аналізу мовних одиниць різних рівнів у текстах; уроки-консультації, мета яких допомогти студентам у виконанні творчих робіт, роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу. Такі заняття проводяться нестандартно, неодноманітно. Іноді це бувають бесіди або дискусії, спостереження тощо. До таких форм найчастіше студенти готують цікаві факти, які жваво обговорюються. Але завжди матеріал подається яскраво, переконливо (викладач заздалегідь перевіряє таку інформацію у студентів).

У підготовці до уроків-диспутів потрібно проявити велику майстерність, провести належну методичну підготовку до такого заняття. Не кожна тема може бути вивчена за допомогою диспуту. Серед нетрадиційних форм заняття, яким належить майбутнє, є уроки-конкурси.

Велике значення для активізації пізнавальної діяльності відіграє самостійна робота. Багато видів самостійної роботи на заняттях застосовується з метою підготовки студентів до засвоєння нових знань. Серед них – вибіркові завдання зі сторінок Інтернету, індивідуальна робота з текстом твору (наприклад, випиши рядки з улюбленими художніми засобами; рядки з роману у віршах «Маруся Чурай» Л. Костенко, у яких обґрунтовано значення слова «душа» тощо), графічні роботи – складання «Інформаційного грона», схем і таблиць, що мають внутріпредметні та міжпредметні зв'язки. При організації самостійної роботи враховуються та оцінюються індивідуальні особливості студентів, навички їх медіаграмотності.

Для правильної організації процесу засвоєння знань і формуванню інтересу до предмета велике значення має творче співробітництво між студентом і викладачем, які складаються в процесі навчання (прикладом такої співпраці на III-IV курсах наразі є силабус) . Ерудиція викладача, уміння ставити перед студентами необхідні вимоги (мотивація політики навчальної дисципліни), доброзичливе ставлення до них, педагогічний оптимізм – все це сприяє пізнавальному інтересу до навчання.

Важливим моментом на заняттях є організація підготовки домашнього завдання і його перевірки. Часто ми стикаємося з тим, що часу на вивчення нового матеріалу не вистачає, найчастіше певна частина основного етапу заняття іде на перевірку домашнього завдання, і у структурі його забирає більше часу. Тому протягом заняття варто готувати студентів до підготовки його виконання. Особливу увагу звертається на ясність, однозначність і зрозумілість при поясненні завдання. Активізує виконання домашнього завдання систематична перевірка їх викладачем. Адаже оцінка, за словами В. Сухомлинського, – це найголовніший інструмент, використання якого потребує величезного вміння і культури. На цьому етапі заняття викладач не тільки сприяє засвоєнню суми знань, умінь і навичок, а формує вміння самостійно вчитися.

З метою активізації творчого співробітництва «студент-викладач», «викладач-студент» готується система запитань і відповідей. Стало необхідністю використовувати такі запитання, у яких би були наявна розбіжність, щоб встановити схожість і відмінність при вивченні тих чи інших явищ, причинно-наслідкові відповіді, знаходити всю суму знань, які існують, тільки необхідних у цій ситуації, орієнтуватись на широке практичне застосування знань, тобто вироблення наскрізних компетентностей.

Для визначення рівня засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу освітньо-професійними програмами усіх спеціальностей коледжу галузі знань 22 Охорона здоров'я передбачено формативне оцінювання, у ході якого викладачі не тільки дають настанови у процесі навчання (письмові/усні коментарі тощо), а й формують навички самооцінювання, залучають студентів до оцінювання роботи один одного.

Потрібно з'ясувати, чи зрозуміле питання кожному студентові. Викладач повинен чітко поставити запитання і вміти відповідати на них переконливо.

Важливим для активізації пізнавальної діяльності є врахування психологічних аспектів. Викладач повинен намагатися більше дізнатися про студента, зрозуміти його. Врахування інтересів, темпів мислення, підготовки, складу характеру студентів кожної групи є основною умовою творчого заняття.

Адаже на занятті студент не тільки активно пізнає предмети і явища навколишньої дійсності, але складає певне ставлення до них. Емоційно-інтелектуальний фон заняття підтримується різними способами: використання цікавої інформації та додаткового матеріалу; включення

до заняття тих чи інших свідчень про цікаві факти з життя і творчості; розповіді про якісь відкриття тощо; вміння залучити студентів до цікавої творчої роботи; емоційне ставлення викладача до навчального матеріалу.

Неабияке значення відіграє темп заняття, культура праці, проблема дисципліни, щоб говорити про якість заняття.

Отже, майстерність викладача у вихованні інтересу й відповідальності до навчання, активізації пізнавальної діяльності на заняттях – це творчий процес, а опановування ним під силу кожному викладачеві.

Література

1. Кундій Ж. П., Вонсович Л. П., Андрейко С. С. Співпраця на заняттях як умова реалізації суб'єктів освітнього процесу. Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи : матеріали наук.-практ. конф. з міжнародною участю. Житомир, 2019. С. 87.

2. Синенко О. А., Штомпель В. Ю., Вонсович Л. П. Вища освіта в медсестринстві: шляхи оптимізації. Нові чинники формування особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я : матеріали XVIII Міжнар. наук. конф. Київ, 2018. С. 185–186.

3. Снісар О.А. Педагогічні умови застосування проблемно-модульної технології у професійній підготовці молодших медичних спеціалістів: автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / О. А. Снісар; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2013. – 20 с. – укр.

НАВЧАННЯ ІНТЕРНІВ З ХІРУРГІЇ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

**Крижевський В. В., Мироненко О. І., Радзіховський А. П.,
Біляєва О. О., Колесников Є. Б., Іванченко Р. В.**

*Національний університет охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, м. Київ*

Вступ. Виклики сьогодення пов'язані з пандемією Covid 19, призвели до впровадження дистанційних форм комунікації в галузі української медичної освіти.

Мета. Знайти найбільш ефективні методи онлайн-навчання лікарів-інтернів в умовах карантинних обмежень на кафедрі загальної та невідкладної хірургії Національного університета охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика.